

משפחת באר-שבע לשנות את עדות הכדואי שהאשיאם בחקיפה ובעינויים בכלא?

האם עונה האני?

בדיוק בחקופה בה עמדה במרכז ההתעניינות הציבורית פרשת הקצין ויגור, שלמדת היותו איש משטרה ותיק הירשה היועץ המשפטי להעמידו למשפט פלילי. שני הקצין גם והסמל ראו את עצמם מובאים גם כן לדיון מפורטים מהמשטרה. הם החליטו לפעול.

כאשר הביא רב סרן ששון ברצני את האני למשטרת באר-שבע, לחדר שהיה מוכר לו מתקופת עינויו, פגש האני שם את מיועציו הותיקים: הקצינים בראונטל ואביר לעפיה.

★ ★ ★

בחצות, הצהרה בשבועה

מה שאירע באותו חדר בבנין מש"ט טרת באר-שבע נשאר בגדר תעלומה. פקד משה בראונטל סירב לדבר על כך. אמר הוא השבוע לכתב העולם הזה: "כל זמן שהתלונה נגדי ונגד חברי נמצאת בידי היועץ המשפטי, אינני מוכן להגיד דבר". רביסרן ברצני התחמק מכל פגישה שהיא. בהעדר עדויות אחרות, נשארה רק עדותו של עבד אל-קאדר על מה שהתרחש בחדר:

"הקצין ששון הביא אותי לקצין אביר לעפיה ואמר לי: הגה עבד אל-קאדר. הקצין ששון הלך והקצין אבולעפיה הושיב אותי על הארץ ושאל: עשית משפט נגדי? פחדתי ממנו ואמרתי: לא. אז אמר לי אבולעפיה: החזקנו אותך פעם במשך חודשיים והוצאנו אותך מבלי שיקרה לך דבר, אבל עכשיו ניתן לך למות. כששמעתי זאת הייתי כמו משוגע."

"אחר כך באו הקצינים ששון ואבולעפיה ואמרו לי שבשביל המשפט שעשיתי נגד הקצינים, המושל הצבאי רוצה לשלוח אותי לשלושה חודשים לשייך אבירמועמר. כששמעתי זאת פחדתי נורא ואמרתי: אני לא עשיתי משפט ולא לקחתי עורך-דין ואני לא יודע כלום. ככה דברו אתי עד עשר בלילה."

בשעת-לילה מאוחרת הועיקו קציני המש"ט את עורך-הדין יעקב מראש, שהכין הצהרה בשבועה עבור האני. בתשע בערב הובא במיוחד גם שופט השלום הבאר-שבעי אליהו (דאוד אל נאטור) נאווי. בנוכחותם חתם עבד אל-קאדר האני על הצהרה בשבועה. לפיה לא הגיש כל תלונה נגד הקצינים על עינויו, וכי הוא הוסת לחתום על האישום נגד הקצינים למרות רצונו.

גילה השבוע האני: "שאלתי אותם: על מה אני חותם? הם אמרו: שאתה לא העמדת בכלל עורך-דין. חתמתי על הגייר והשופט דאוד אל נאטור חתם מתחת לי-חתימתי. במשך כל הזמן הזה שהייתי בתחנת המשטרה, משעה עשר בבוקר עד שעה שתיים-עשרה בלילה, לא נתנו לי שום דבר לאכול. עכשיו אני מפחד מהקצינים שיהרגו אותי."

★ ★ ★

דאזרח רגיל, מאסר ארוך

מעט שנה חלפה מהיום בו הכריחו קציני משטרת באר-שבע את עבד אל-קאדר האני, אזרח ישראלי משבט אל-הווייל, לכפור בכתב-האישום שהגיש נגדם. האשמותיו של האני על הדרך בה הוצאה ממנו כפירה זו, הובאו במלואם לידי היועץ המשפטי של ממשלת ישראל ולידי מפקד משטרת ישראל. אילו היה אזרח רגיל מן אשם בהאשמות מעין אלה — האשמות של איום על ערבותה ראשי לשנות את ערו-תו — ובית-המשפט היה מוצא אותו אשם, היה צפוי לו עונש מאסר של 7 שנים. אולם לא המפכ"ל ולא היועץ המשפטי, לא מצאו לנכון לפעול לבירור האשמותיו ה-חמורות של האני.

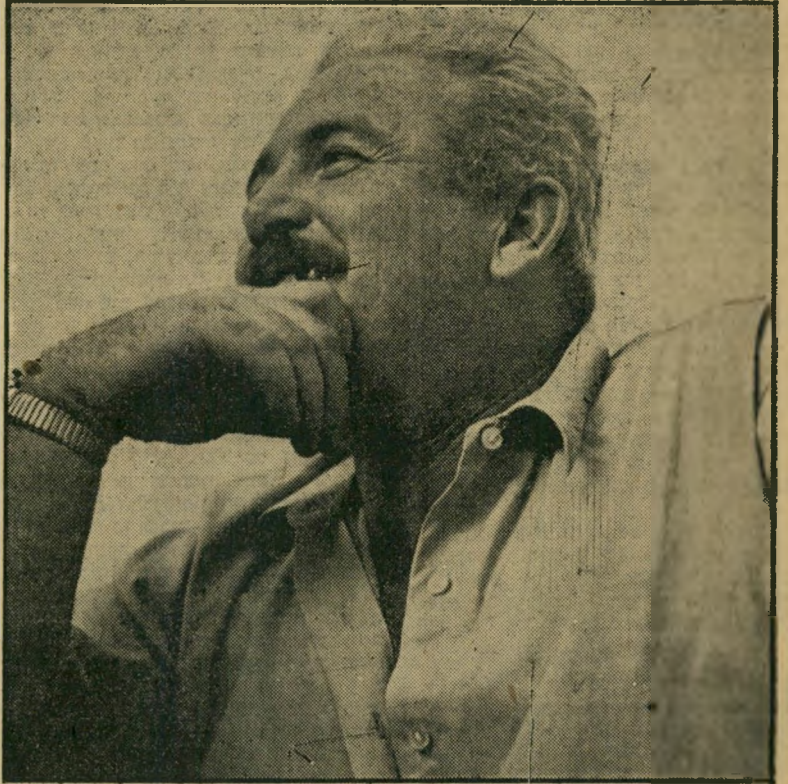
במצב מעין זה אין מנוס מהמסקנה, כי במדינת ישראל קיימים שני סוגי אזרחים — אלה הכפופים למרות החוק, ואלה הנמצאים מחוץ למסגרת כל חוק שהוא, מופקדים למשטר של טרור ופחד, ללא כל זכות אנושית או אזרחית שהיא.

מוחמד אבר-סיאם משבט אל-אובב: "אני בן 60 שנה ולא ראיתי אף פעם בחיי בן-אדם, שעשו לו כמו שעשו לעבד אל-קאדר."

גם אחרי ששוחזר, לא הורשה האני לחזור אל שבתו. הוא הוגלה לשבט אחר למשך שלושה חודשים. כאשר נכנס לבית הסוהר, היה משקלו 80 קילו, וכאשר יצא ממנו שקל 50 קילו בלבד. רק כשחזר לשבט טו, אחרי שלושה חודשים, הלך האני לירופא. למרות הזמן שחלף מתקופת-העינויים, גילתה בדיקת הרופא (דוקטור האפ מבר-שבע), כי עבד אל-קאדר סובל מכאבים, שנגרמו מחבלות ומכות חזקות בראשו. בי-בטנו ועל גבו.

כאשר הובא עבד אל-קאדר האני להעיד במשפטו של סולטן אל-הווייל, הוא חזר בו מהעדות שחתם עליה. בית-המשפט הצבאי פסק כי הוא עדיין וגור לו שבוע מאסר. אולם אחרי שעתיים בצינוק הסכים האני לחזור לבית-המשפט, למסור עדות מרשיעה נגד סולטן. סיפר הוא השבוע: "בבית הסוהר באו אלי תיכף שוב השלושה, בראונטל, אבולעפיה ולובינסקי ואמרו לי, שאם לא אודה הם יתחילו להכות אותי שוב. פחדתי והסכמתי לשקר."

סולטן אל-הווייל נידון לשמונה שנות

הסמל

חיים לובינסקי, כיום בעל-אסליה, הואשם בכך שהיה אחד משלושת אנשי המשטרה שעינו את האני.

שעסק בסחר בלתי-חוקי בתחמושת, ומכר אותה למסתננים מעבר-לגבול. המשטרה רצתה לשכנע את עבד אל-קאדר האני, שהיה נהגו של סולטן, להעיד נגדו. על צורת השיכנוע סיפר האני עצמו:

"בחקירה היו הקצין אבולעפיה ועוד שוטר שמן. הם החזיקו בידיהם מקלות של מכוש. הם אמרו לי: אתה מוכרח להגיד לנו במה עסק סולטן! אמרתי להם שהוא עוסק ברעיי-צאן. אבולעפיה אמר לי: תוריד את הבגדים. כשהייתי ערום, כביום היחודי, הם התחילו להכות אותי במקלות בידי וברגלי. הם אמרו לי לשכב על האדמה והמשיכו להכות אותי. איבדתי את הכרתי. כשחזרה אלי ההכרה ראיתי שאני נמצא בצינוק."

"למחרת שוב קראו אותי למשרד של בית-הסוהר. היו שם מלבד הקצין אבולעפיה גם הסמל חיים לובינסקי והקצין בראונטל. הם לקחו את הכאפיה שלי וקשרו את עיני ולקחו אותי לאדמה שם מצאו את הכדורים. "למי שייכים הכדורים?" שאלו אותי. אמרתי להם: "אינני יודע, האדמה לא מדברת." הם החזירו אותי לצינוק. בשעה 12 בלילה הוציאו אותי מתוך הצינוק. שוב פעם היו שם אבולעפיה, בראונטל ולובינסקי. הפשיטו אותי ערום. לשניים מהם היו מקלות ולחיים לובינסקי היה שוט והתחילו להרביץ בי עד אשר יצא דם מכל חלקי גופי. אבדתי את הכרתי. כשהתעוררתי, שוב מצאתי את עצמי בצינוק."

כך זה חזר ונשנה במשך 17 יום. כל פעם היו מביאים אותי לחדר. כל אחד מהם היה עומד בפניה אחרת, ובל אחד היה מכה אותי וזורק אותי לפינה השניה. כל פעם הייתי מאבד את הכרתי. כשהייתי מתעורר, לא יכולתי לאכול ולא להרים את הצלחת במשך שלושה ימים. בחדר החקירות שמו רמקול שדבר ערבית ואמר: אני סולטן. אני לקחתי נשק ומכרתי אותו. הבנתי שזה שקר. בפעם אחרת הביאו שני עוזרים של סולטן שאמרו, שהם ידעו כל הזמן שסולטן מברית כדורים. אמרתי להם: "מה אתם רוצים ממני? תהרגו אותי אבל אני לא ראיתי שום כדורים."

אחר תקופת-מעצר ממושכת הסכים האני להודות כי היה נוסע לתל-אביב ופתח-תקוה, כדי להביא סוחרים יהודים עבור הפרות. לבסוף חתם גם על עדות, שידע כי סולטן אל-הווייל סחר בנשק עם יהודים, ומכר

קרוב עינויים?

עבד אל-קאדר האני, שעונה במשטרה כדי לסחוט מפיו הודאה במשפט-נשק, הגיש תביעה פלילית נגד מעניו, שיכול היה לזהר-תם, נעצר והוכרח לחתום על הצהרה בשבועה כי הוסת להגיש את התביעה הפלילית.

מאסר. עבד אל-קאדר עבד אל-כרים האני נסע לתל-אביב לעורכי-הדין שמואל תמיר וישראל פיקל שהגישו תלונה רשמית נגד שני קציני המשטרה והסמל, שעינווהו בכלא שלא כחוק. הוא הביא עמו את עדויותיהם של אנשים שראוהו מוכה בבית-הסוהר, ותעודה רפואית של רופא שאישר כי נחבל בגופו.

אולם כדי להביא את שני הקצינים וה-סמל לבית-המשפט היה האני, אחרי שהגיש כתב אישום לבית-המשפט, צריך להמתין להיתר של היועץ המשפטי. בינתיים לא טמנו הקצינים את ידיהם בצלחת.

הם קיבלו את גליון האישום שלהם

אותו לערבים מעבר לגבול. הם הביאו לי עדות מוכנה. לא ידעתי מה נעשה אתי. אני לא קורא ולא כותב עברית או ערבית. אבל חתמתי להם."

★ ★ ★

בצינוק, מכרים וזתיקים

אחרי 29 יום של מעצר ועינויים שוחרר האני מכלאו. העידו שני בדואים אחרים ששהו יחד עמו בכלא בעזן אשמות אחרות: "בבית הסוהר גילחו לו את שערות ראשו ואת שפמו... שמענו כי ביקש ש-יביאו לו רופא ולא הביאו." העיד סאלם